

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

การใช้สารเคมีของชาวสวนผลไม้กับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในเขตอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน

นายอนันต์ชัย ลือเกรียงไกร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ไชยทิพย์	ประธานกรรมการ
ศาสตราจารย์ ดร.มนัส สุวรรณ	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ประหยัด ปานดี	กรรมการ

## บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาการทำสวนผลไม้ของชาวสวน อำเภอฝาง จังหวัด เชียงใหม่ (2) เพื่อศึกษาการใช้สารเคมีของชาวสวนผลไม้และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการใช้สารเคมีของชาวสวนผลไม้ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ (3) เพื่อศึกษาผลตอบแทนสุทธิรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และ สัดส่วนผลตอบแทนกับต้นทุนรวมของชาวสวนผลไม้ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ศึกษา คือ ชาวสวนผลไม้ อำเภอฝาง จังหวัด เชียงใหม่ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 282 คน เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์เจ้าของสวนผลไม้ โดยใช้แบบสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ การแจกแจงความถี่และร้อยละ

จากการศึกษาพบว่า ชาวสวนส่วนใหญ่มีขนาดพื้นที่สวนผลไม้น้อยกว่า 10 ไร่ มีสภาพพื้นที่เป็นที่ดอนกับที่ลุ่มในระดับใกล้เคียงกัน ลักษณะและวิธีการใช้สารเคมีในสวนผลไม้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการเกษตรในระดับปานกลาง ในด้านความคุ้มทุนในการทำสวนผลไม้ ชาวสวนมีผลตอบแทนมากกว่าต้นทุนที่ใช้ในการทำสวนผลไม้ สำหรับลักษณะและวิธีการใช้สารเคมี ชาวสวนส่วนใหญ่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีได้ และชาวสวนส่วนใหญ่มีความไม่แน่ใจในวิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสานว่าจะได้ผลดีเท่ากับการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชเพียงอย่างเดียว

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งนี้ คือ ภาครัฐควรประสานงานกับเอกชนในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมี โดยครอบคลุมเนื้อหาทั้งประโยชน์และโทษของสารเคมีต่อผู้ใช้ ผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน เช่นการใช้เทคโนโลยีชีวภาพ หรือ การป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบชีววิธี ให้แก่ชาวสวนผลไม้ โดยวิธีการแนะนำการใช้สารเคมี การประชุมอบรมวิชาการ นอกจากนี้รัฐบาลควรมีมาตรการควบคุมการนำเข้า สารเคมีอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสารเคมีที่มีพิษรุนแรง เช่น สารเมวินฟอส สารโมนิโครโคฟอส เป็นต้น

<b>Independent Study Title</b>	Environmental Impact of Chemical Uses of Orchardmen in Amphoe Fang, Changwat Chiang Mai	
<b>Author</b>	Mr. Anunchai Luekriangkrai	
<b>M.A.</b>	Man and Environment Management	
<b>Examining Committee</b>	Asst. Prof. Dr. Prasert Chaitip	Chairman
	Prof. Dr. Manat Suwan	Member
	Assoc. Prof. Prayad Pandee	Member

### Abstract

This study is a survey research. It has three purposes: (1) to study orchard farming in Fang, Chiangmai Province; (2) to study the environmental impacts of chemical use by orchard farmers; (3) to study the net benefits of studied orchard farms and the ratio between gross incomes and gross capitals. The survey sample included 282 orchard owners in Fang, Chiangmai Province. Data was collected by interview method and analyzed to determine statistic frequency and percentage.

Research findings show the following. Average farming size is not less than 10 *rai*, generally located in both low and high elevation. Orchard farmers made significant earnings. The farmers felt chemical use was unavoidable; their use of chemical adhered to the standard use at the moderate level and the majority of orchard farmers were not convinced that Integrated Pest Management (IMP) would be as good as chemical use.

This study recommends (1) greater collaboration between the state and the private sectors in disseminating accurate information about chemical use, namely the benefits and dangers of chemical use to users, consumers, and the environment; (2) an educational program for orchard farmers about Integrated Pest Management via private counseling, seminars, and workshops. It is also necessary that the government seriously regulate import of dangerous chemicals such as mevinphos and monocrotophos.